

T.C.
BAŞBAKANLIK
AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ
Mali İşbirliği Başkanlığı

7/15098

Sayı : B.02.1.ABG.0.13.00.00/ 746.99.00.00 / 1963

07/07/2010

Konu : Soru Önergesi

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE**

İlgi: TBMM Genel Sekreterliği, Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü'nün 22.6.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/15098-24111/49766 sayılı yazısı

Trabzon Milletvekili Sayın Süleyman Latif Yunusoğlu'nun ilgi yazılarının ekini teşkil eden yazılı soru önergesine verilecek cevaba esas teşkil edecek malumat aşağıda ve ekte takdim kılınmıştır.

Avrupa Birliği'nden sağlanan mali yardımlar, 1996-2001 yıllarını kapsayan ve ülkemizin 3. ülke statüsünde faydalandığı MEDA dönemi, 2002-2006 yıllarında kullanılan ve aday ülke statüsü altında yararlandığı Katılım Öncesi Mali Yardımlar dönemi ile 2007-2013 yıllarını kapsayan ve müzakere sürecini de içine alan Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) olmak üzere 3 dönemden oluşmaktadır.

2007-2013 Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı döneminde AB yardımları 5 bileşen altında sağlanmakta ve AB tarafından akredite edilmiş kamu kurumları tarafından kullanılmaktadır. Buna göre;

- 1- Kurumsal Kapasite Geliştirme : Yararlanıcı ülkenin çeşitli müktesabat başlıkları altında müktesabata uygulamaya yönelik kurumsal kapasitesini geliştirmeyi hedeflemektedir.
- 2- Bölgesel ve Sınır Ötesi İşbirliği : Yararlanıcı ülkenin diğer yararlanıcılar ile veya üye devletlerle bölgesel, bölgelerarası ve sınırötesi işbirliği konularını desteklemeyi hedeflemektedir.

Yukarıdaki bahsekonu her iki bileşenin de uygulaması AB Genel Sekreterliği tarafından yürütülmektedir.

- 3- Bölgesel Kalkınma : Bu bileşen, aday ülkeyi tam üyelik sonrası faydalanacağı "yapısal fonların" kullanımına hazırlamayı hedeflemektedir. Halihazırda üç Operasyonel Program- "Ulaştırma", "Çevre" ve "Bölgesel Rekabet Edebilirlik" altından projeler finanse edilmektedir. Bu bileşenin uygulaması Ulaştırma Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.
- 4- İnsan Kaynaklarını Geliştirme : Bu bileşen aday ülkeyi Avrupa İstihdam Stratejisi çerçevesinde Avrupa Sosyal Fonunun kullanımına hazırlamaya hizmet etmekte olup, uygulaması "İnsan Kaynaklarını Geliştirme" Operasyonel Programı çerçevesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yapılmaktadır.

- 5- Kırsal Kalkınma : Tarım ve Kırsal Kalkınma Programı çerçevesinde Tarım ve Köyışleri Bakanlığı ile Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu tarafından yürütülmektedir. Tarım işletmelerine yatırımlar, tarım ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması, kırsal ekonominin çeşitlendirilmesi gibi tedbirler, desteklenebilir faaliyetler olarak değerlendirilebilir.

5 bileşen bağlamında 2007-2013 döneminde ülkemize tahsis edilen AB fonlarını gösterir tablo aşağıda takdim edilmiştir.

IPA'nın Bileşenlere Göre Dağılımı (2007-2013) (M €)							
Bileşen	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
I - Kurumsal Kapasite	256,7	256,1	239,5	211,3	228,6	233,9	238,3
II - Sınır Ötesi İşbirliği	2	2,8	3	9,6	9,8	9,9	10,1
III - Bölgesel Kalkınma	167,5	173,8	182,7	238,1	293,4	350,8	378
IV - İnsan Kaynakları	50,2	52,9	55,6	63,4	77,6	89,9	96
V - Kırsal Kalkınma	20,7	53	85,5	131,3	172,5	197,8	213
Toplam	497,2	538,7	566,4	653,7	781,9	899,3	935,5

Sayın Milletvekilinin önermesine konu husus, Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) 3. bileşeni çerçevesindeki Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı kapsamında olup, programın uygulamasından sorumlu Sanayi ve Ticaret Bakanlığı IPA Birimi tarafından hazırlanmış cevabın bir örneği ekte sunulmaktadır.

Diğer taraftan, mezkur önerenin 2. maddesine ilişkin olarak, Avrupa Birliği müktesebatında üye devletleri bağlayıcı herhangi bir ortak düzenleme bulunmamaktadır. Ancak üye devletlerdeki yapılanmalar incelendiğinde, Araştırma Enstitülerinin genelde ilgili ülkenin Tarım Bakanlığına bağlı olduğu görülmekle birlikte, Danimarka ve Çek Cumhuriyeti gibi ülkelerde özel sektördeki ilgili taraflarca kurulan veya şirket olarak faaliyette bulunan Araştırma Enstitülerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Bazı ülkelerde ise (örneğin İrlanda) bir enstitü olmamakla beraber, Tarım Bakanlıkları tarafından oluşturulan çok yıllık araştırma programları kapsamında üniversite, özel sektör vb.nin araştırma projelerinin desteklediği tespit edilmiştir.

Bilgilerini ve gereğini saygılarımla arz ederim.

Egemen BAĞIŞ
Devlet Bakanı ve
Başmüzakereci

Ek: 2

DAĞITIM :

Gereği :

TBMM Başkanlığı Genel Sekreterliği

Bilgi :

Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

- **Eğitim ve Danışmanlık Bölümü:** Bu bölüm "İhtisas İş Geliştirme Merkezi" olarak tasarlanmış olup uygulamalı Ar-Ge sonuçları KOBİ'lere bu bölüm eliyle ulaştırılacak ayrıca kalite denetimi hizmetleri verilecektir.
- **Pazarlama ve Dış Ticaret Bölümü:** Bir taraftan ortak paketleme tesisini işletecek, diğer taraftan da pazara giriş olanaklarını arttırmak amacıyla araştırmalar yapacak ve KOBİ'lere pazarlama ve dış ticaret konularında hizmet sunacak bölüm olarak tasarlanmıştır.

SORU ÖNERGESİNDE GÜNDEME GETİRİLEN HUSUSLARA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELERİMİZ AŞAĞIDA SUNULMUŞTUR;

- Proje, Operasyonel Programa **uygun başvuru sahibi** tarafından yapılmıştır. Diğer taraftan AB kuralları gereğince proje kapsamında yürütülecek faaliyetlerden proje sahibi kurum ve kuruluşların kar elde etmesi mümkün olmayıp elde edilecek gelirlerin en az 15 sene boyunca projenin sürdürülebilirliği için kullanılması gerekmektedir.
- Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı'na proje başvurusu yapabilmek için ilgili tarafların Bakanlığımızdan herhangi bir **izin almasına gerek bulunmamaktadır.**
- Proje hizmet edeceği sektörün **rekabet gücünü artırmayı, ar-ge ve inovasyon odaklı** teknolojik altyapısını güçlendirmeyi hedeflemesi bakımından Operasyonel Programın amaç ve hedefleri ile uyumludur,
- Proje çay üreticisi KOBİ'ler üzerine odaklandığı için yine Operasyonel Programın hedef kitlesini oluşturan yapılarla uyumludur,
- **Rize Üniversitesi** projeden uzak tutulmamış, aksine projenin yürütülmesinde aktif rol alması amacıyla "**Proje Yönlendirme Komitesi**"ne üye olarak alınmıştır. Bununla birlikte Proje Teklif Çağrısı döneminde Ticaret ve Sanayi Odası hariç Rize ilinden üniversite dahil başka hiçbir kurum/kuruluştan proje başvurusu yapılmamıştır.
- ÇAYKUR'un sahip olduğu Araştırma Merkezinin kuruluş amacı ÇAYKUR'a ait web sitesinde; "*Atatürk Çay ve Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nün kuruluş amacı, bağlı olduğu Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün kuruluş yasası ile belirlenen genel görevlerine paralel olarak çayda; tarım, teknoloji, biyokimya, mücadele ve pazara hazırlık konularında araştırma ve geliştirme çalışmalarında bulunmak, diğer çay üreticisi konumundaki ülkelerde çay konusunda yapılan çalışmaları takip etmek, yapılan bu çalışmalar neticesinde elde edilen verileri değerlendirerek sonuçlarının ilgili daire ve kuruluşlar tarafından uygulamaya geçirilmesi için gerekli faaliyetlerde bulunmaktır.*" şeklinde belirtilmektedir. Ancak Rize Çay Araştırma ve Uygulama Merkezi Projesi'ne ilişkin olarak ekte sunulan kısa bilginin incelenmesinden de görüleceği üzere, ÇAYKUR bünyesinde yer alan Araştırma Enstitüsü ile **nihai onayı alması halinde** AB-Türkiye eş-finansmanı ile hayata geçirilecek Merkezin amaç, hedef ve çalışma metodolojileri açısından oldukça farklılık arz ettiği görülebilecektir.
- Proje kapsamında kurulması öngörülen Rize Çay Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin akademik bilginin ticarileştirilmesi, üretim teknolojilerinin geliştirilmesi, ürün yelpazesinin artırılması ve ilerleyen dönemde çay piyasasında yaşanabilecek serbestleşmeye KOBİ'leri hazırlamak bakımından önem arz ettiği düşünülmektedir.